

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem v právní věci

žalobce: **V. B.**, nar. X,
státní příslušnost X,
t. č. pobytem v X, adresa pro doručování: X,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, sídlem Nad Štolou 3, Praha 7,

v řízení o žalobě ze dne 18. 12. 2018 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 12. 2018, č. j. OAM-529/ZA-ZA11-VL16-2018,

t a k t o:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného, jímž žalovaný rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalobce se domáhal zrušení napadeného

rozhodnutí žalovaného s tím, aby soud po jeho zrušení věc vrátil zpět žalovanému k dalšímu jednání.

II. Žaloba

2. Žalobce především namítal, že žalovaný porušil § 2 odst. 1, 4, § 3, § 50 odst. 2, 3, 4, § 52, § 68 odst. 3 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“). Pak taky § 12, 14 a § 14 a zákona o azylu. Rovněž porušil čl. 3 a 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“).
3. Žalobce své námitky konkretizoval tak, že o mezinárodní ochranu požádal, neboť byl v zemi původu svědkem trestného činu, a to vraždy. Žalobce viděl jemu povědomého muže, který byl dle něj ředitelem pasového oddělení v Užhorodu, tj. člověka pracujícího pro státní správu, který zastřelil jiného muže. Celý trestný čin přitom viděl z auta, ale je možné, že tento muž mohl vidět a poznat jeho vlastní auto. Jeho obava z návratu je oprávněná, neboť, i když dosud neměl v zemi původu problémy, pak je pravděpodobnost, že tomu tak bude v budoucnu. Žalovaný přitom jeho obavy neprošetřil a toliko je bagatelizoval. Žalobce zde odkázal na § 2 odst. 6 zákona o azylu. Rozhodnutí žalovaného je v rozporu s požadavky čl. 4 odst. 3 písm. a) Směrnice 2011/95/EU tzv. „kvalifikační směrnice“ dle které ochrana před pronásledováním nebo vážnou újmu musí být účinná a nesmí být toliko dočasná. Má se zpravidla za to, že taková ochrana je poskytována, pokud subjekty uvedené v odst. 1 písm. a) a b) učiní přiměřené kroky k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy, mimo jiné zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo způsobení vážné újmy, a žadatel má k této ochraně přístup. Žalobce uvedl, že dle dostupných informací o zemi původu, ochrana na Ukrajině není ani účinná ani trvalá, a má jenom dočasný charakter. Navzdory tomu, že existuje zákon o ochraně svědků z roku 1993, není v současné době účinný a Evropská unie se snaží implementovat účinnější program na ochranu svědků. Současná ochrana svědků není nezávislá (žalobce zde odkázal na www.euam-ukraine.eu). Žalobce přitom navíc uvedl, že jeho přítelkyně M. S. může dosvědčit výše uvedené skutečnosti, neboť byla společně s ním svědkem vraždy. Žalovaný však na tuto skutečnost nereagoval. Žalobce výpověď přítelkyně doloží.
4. Žalobce se dále vyjádřil k posouzení účelovosti jeho žádosti. Dle žalovaného si chtěl svou žádostí toliko legalizovat pobyt na území ČR. Žalobce s jeho posouzením nesouhlasí, neboť svou zemi má rád a i po narození dcery žil na Ukrajině, neboť s přítelkyní měl špatný vztah a na Ukrajině měl práci. Přijíždět toliko na Schengenské vízum mu vyhovovalo. Žalobce do ČR přicestoval 8. 6. 2018 a již po uplynutí 11 dnů požádal o mezinárodní ochranu. V ČR přitom mohl zůstat až 3 měsíce na biometrický pas a nebylo jeho snahou si legalizovat pobyt na území ČR. Incident, který se stal téhož den, kdy vycestoval, šel ohlásit na policii v ČR, tam mu doporučili, aby požádal o mezinárodní ochranu. Na policii se přitom dostavil ihned po svém příjezdu, přičemž mu zde bylo sděleno, že může požádat o mezinárodní ochranu přímo zde, ale musel by se dostavit do 24 hod do Zastávky u Brna. O možnost požádat o mezinárodní ochranu se rovněž potřeboval poradit se svou

přítelkyní. 10 – ti denní interval mezi příjezdem do ČR a žádostí o mezinárodní ochranu, proto nelze považovat za účelový a v rozporu s interpretací Nejvyššího správního soudu. Žalobce tedy zdůraznil, že o mezinárodní ochranu požádal v době platnosti bezvízového styku a navíc v minulosti vždy vycestoval. Jeho přítelkyně i dcera pobývají na území ČR, a tudíž si mohl požádat o pobyt za účelem sloučení. Žalobce nebyl v bezvýchodné situaci, což je naopak nepřímým důkazem, že svou situaci považoval za závažnou a proto po zvážení všech okolností požádal o mezinárodní ochranu. Dle názoru žalobce na jeho případ nebylo možné ani aplikovat rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, č.j. 3 Azs 119/2004.

- 5.
6. Žalobce se dále vyjádřil k bezpečnostní situaci na Ukrajině. Dle jeho názoru je stav v jeho zemi nestálý, což dokládá i vyhlášení měsíčního válečného stavu prezidentem Porošenkem. Válečný stav se sice netýká celé Ukrajiny, ale dokládá to nejasný vývoj země do budoucna. Žalobce je přesvědčen, že má nárok na přiznání doplňkové ochrany. Žalobce rovněž poukázal na skutečnost, že pozorovatelské organizace upozorňují na mimořádně vysoký počet porušování příměří (žalobce zde odkázal na zprávu České televize ze dne 26. 11. 2018). K bezpečnostní situaci na Ukrajině odkázal žalobce na Zprávu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva k současné lidsko-právní situaci na Ukrajině za období 15. května až 16. srpna, která upozorňuje na trvání konfliktu a dopad na civilní obyvatelstvo. Dle názoru žalobce se žalovaný nezabýval dostatečně dopadem ozbrojeného konfliktu na obyvatelstvo.
7. Závěrem žalobce uvedl, že má v ČR dceru a přítelkyni s trvalým pobytem a s nimi nyní žije ve společné domácnosti. O svou dceru a přítelkyni se finančně staral i v době, kdy byl ještě na Ukrajině. Má právo na respektování rodinného a soukromého života. Jeho malá dcera pak má právo na život s oběma rodiči. I s ohledem na jejich situaci a bezpečnostní situaci na Ukrajině, není možné se přestěhovat zpět na Ukrajinu.

III. Vyjádření žalovaného

8. Ve vyjádření k žalobě žalovaný především uvedl, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu z důvodu obavy z možného jednání ze strany blíže nespecifikovaných soukromých osob z mafiánského prostředí, nespokojenost s celkovou situací v zemi původu ale i legalizace pobytu na území ČR, neboť zde žije jeho přítelkyně i dcera. Žalobce je svobodný, má jedno dítě (M. S., nar. ..., st. příslušnost Ukrajina), ta v současné době žije v ČR. Poslední místo bydliště žalobce v zemi původu bylo v obci D. v Zakarpatské oblasti. Do ČR naposledy přicestoval autem přes Slovensko. Na základě tvrzených důvodů se žalovaný zabýval především tím, že se žalobce stal svědkem události zastřelení nějaké osoby ředitelem pasového oddělení v Užhorodě. Událost se stala před slovenskou hranicí u přechodu Užhorod dne 8. 6. 2018 a ze strany této osoby mu hrozí za možné svědectví pomsta. Dle názoru žalovaného takové jednání nelze podřadit pod azylově relevantní důvody ve smyslu § 12 zákona o azylu. Žalobce rovněž nevyužil žádné možnosti, které mu právní systém jeho vlasti k ochraně jeho práv a zájmů umožňuje. Naprosto rezignoval na

jakoukoliv pomoc státu a v minulosti vyřešil odjezdem ze země. Nelze proto dospět k závěru, že by byla příslušnými ukrajinskými orgány odmítnuta ochrana jeho osoby, nebo že by jemu poskytnutá ochrana byla nedostatečná, tj. že by stát nebyl schopen nebo ochoten žalobci poskytnout ochranu před takovým jednáním. Z obstaraných informací je pak zřejmé, že žalobce má jednak možnost se obrátit s jakýmkoliv potížími na příslušné státní orgány, a tak má proti jakémukoliv případnému nepatřičnému jednání soukromých osob oporu v zákoně. Žalovaný upozornil v této souvislosti i na skutečnost, že i případy, na než žalobce anonymně prostřednictvím svého známého z prokuratury poukázal nebo v kterých sám při odhalování vystupoval, byly orgány jeho země zabývajícími se korupčním jednáním, řešeny.

9. Žalovaný rovněž uvedl, že důvodem pro udělení mezinárodní ochrany rovněž není snaha o legalizaci pobytu na území ČR z důvodu toho, že žalobce zde má svou nezletilou dceru. Důvodem k udělení mezinárodní ochrany pak není ani zhoršená bezpečnostní situace na území Ukrajiny. Navíc žalobce naposledy přes svým odjezdem žil v obci D. v Zakarpatské oblasti, přičemž toto místo je vzdáleno od oblasti ozbrojených střetů, ke kterým dochází v Doněcké a Luhanské oblasti. Žalovaný pak ani neshledal důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14 a zákona o azylu.

IV. Posouzení věci krajským soudem

10. Krajský soud v Brně přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních bodů, jež žalobce uplatnil v žalobě (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, a ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
11. Krajský soud v Brně dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů.
12. Soud předně odkazuje na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41, rozsudek ze dne 26. 2. 2004, č. j. 5 Azs 50/2003 – 47, usnesení ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014 – 48, či rozsudek ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016 – 32), z níž vyplývá, že primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel o udělení mezinárodní ochrany. Břemeno tvrzení stíhá žadatele o udělení mezinárodní ochrany a správní orgán tedy nemá povinnost hodnotit v řízení jiné skutečnosti než ty, které uvádí žadatel, či za něj azylově relevantní důvody dokonce domýšlet. Soud k tomu uvádí, že žalobce zejména tvrdil, že stal svědkem události, při které na Ukrajině ředitele pasového oddělení v Užgorodu zastřelil jiného muže. Celý trestný čin viděl z auta, ale je možné, že jej mohl tento muž poznat vidět a poznat jeho auto.

13. Soud k věci především uvádí, že i případně pronásledování žalobce z důvodu toho, že se stal svědkem vraždy jiného muže, by nemohlo být azylově relevantním pronásledováním ve smyslu § 12 zákona o azylu. Důvodem pronásledování totiž zjevně nebylo uplatňování politických práv a svobod [písm. a)], ani žalobcova rasa, pohlaví, náboženství, národnost, příslušnost k určité sociální skupině či zastávání určitých politických názorů [písm. b)]. Důvodem bylo přistižení muže při spáchání trestného činu. Na příběh žalobce tak § 12 zákona o azylu nelze vůbec aplikovat (k tomu srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2017, č.j. 6 Azs 29/2017-34).
14. Žalobce dále jako důvod žádosti uváděl, že zde žije jeho přítelkyně a nezletilá dcera, které mají na území ČR trvalý pobyt. K tomu soud uvádí, že snaha o legalizaci pobytu na území ČR za účelem realizace rodinného života není relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (k tomu srovnej rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, nebo ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44).
15. Soud nadto k věci uvádí, že by v obecné rovině při hodnocení jeho azylového příběhu žalobci nepřičítal k tíži, že o mezinárodní ochranu požádal až po 11 dnech pobytu na území ČR. S ohledem na výše uvedené však taková skutečnost není pro posouzení věci podstatná, neboť žalobce nežádal o azyl z azylově relevantních důvodů.
16. Soud tedy s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že žalobce nesplnil podmínky k udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, což bylo předmětem jeho žalobních námitek. Žalobce nezpochybňoval, že mu měl být udělen humanitární azyl dle § 14 zákona o azylu či azyl za účelem sloučení rodiny dle § 13 zákona o azylu.
17. Soud se dále zabýval tím, zda žalobci v souvislosti s tvrzenými potížemi s tím, že se stal svědkem trestného činu, nemohla být udělena doplňková ochrana ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu (z důvodu hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy). Dle názoru soudu žalovaný nepochybil, pokud žalobci neudělil doplňkovou ochranu. Za popsanych okolností nelze dospět k závěru, že by žalobci hrozila v zemi původu vážná újma ve smyslu § 14 a zákona o azylu. Ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu výslovně stanoví jako podmínku udělení doplňkové ochrany nemožnost nebo neochotu z důvodu hrozícího nebezpečí využít ochrany domovského státu. Jak vyplývá z podkladů obsažených ve spise, žalobce měl možnost obrátit se na ukrajinské státní orgány, což ale odmítl pouze na základě vlastního přesvědčení především z důvodu korupce a toho, že na Ukrajině není ani účinná ani trvalá. Dle názoru soudu však nic nenásvědčuje tomu, že by příslušné orgány nebyly ochotny vyšetřovat vraždu a případně i zadržet podezřelého z této vraždy. Odmítnutí využít ochranu na Ukrajině je založeno na nepodložených a důvodech. Je přitom zcela jistě namístě, aby žádost o mezinárodní ochranu byla podložena relevantními a věrohodnými důvody či argumentací, nikoli pouze vlastním přesvědčením žadatele. Nestačí subjektivní strach žalobce, že by mu

příslušné orgány na Ukrajině neposkytly ochranu. V tomto rozsahu žalovaný dle názoru zdejšího soudu dostal povinnosti shromáždit důkazy tak, aby nebylo o skutkovém stavu pochyb. Ostatně ani pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu [v písm. a) nebo b)] není ze strany soukromých osob azylově relevantní, jestliže z informací o zemi původu neplyne, že by v obdobných případech příslušné orgány nebyly schopny jednat odpovídajícím způsobem, a žadatel se ani nepokusil svou situaci skrze ně vyřešit. Jinými slovy o azylově relevantní pronásledování by se mohlo jednat, pokud by žadateli byla ochrana v zemi původu odepřena - státní orgány nejsou ochotny nebo schopny poskytnout žadateli ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36, ze dne 10. 3. 2004, č.j.3 Azs 22/2004 - 48, ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, a ze dne 21. 4. 2009, č. j. 2 Azs 13/2009 - 60). K žalobcem tvrzené případné neúčinnosti zákona na ochranu svědků soud uvádí, že Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 14. 9. 2006, č. j. 2 Azs 73/2006 - 76 uvedl, že *„účinná ochrana svědků kriminálních činů je problematická i ve státech oplývající vysokými standarty dodržování lidských práv. Určitá míra obav svědků z podání svědectví, které může vést k zadržení pachatelů závažných trestných činů, stejně jako snaha pachatelů těmto svědectvím zamezit, je jevem naprosto běžným ve všech státech. Stěžovatelka neuvedla žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že v jejím případě by státní orgány snahy těchto kriminálních osob jakýmkoliv způsobem podporovaly.“* Dle názoru soudu ani žalobce takové relevantní skutečnosti neuvedl. Nejvyšší správní soud rovněž již dříve konstatoval, že pouhou nedůvěrou občana ve státní instituce nelze podřadit pod důvody pro udělení mezinárodní ochrany (rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004 - 37). Soud k věci rovněž uvádí, že i judikatury Nejvyššího správního soudu (například rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, publikovaný pod č. 1849/2009 Sb. NSS) předpokládá kvalitativně zcela jiná ohrožení žadatele o mezinárodní ochranu a je vyhrazena jen pro nejvážnější a bezprostředně hrozící ohrožení jeho života a zdraví. S ohledem na výše uvedené soud neshledal, že by žalobci měla být udělena doplňková ochrana. Neshledal proto ani porušení kvalifikační směrnice, jak žalobce namítal.

18. Soud se dále vyjádřil i k žalobcem namítané bezpečností situaci na Ukrajině. Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že konflikt na Ukrajině nelze klasifikovat jako totální, tedy takový, který by každého civilistu vystavoval reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá (například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 - 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 - 69, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 - 31, či ze dne 8. 8. 2018, č. j. 10 Azs 80/2018 - 40). Přitom *„v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu, musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on“* (rozsudek Nejvyššího správního

soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, č. 1840/2009 Sb. NSS). Žalobce před odjezdem ze země původu žil v obci D. v Zakarpatské oblasti, která není místem konfliktu. Soud tedy neshledal, že by žalobci splňoval podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14 odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

19. Žalobce dále tvrdil zásah do soukromého a rodinného života. K tomu soud uvádí, že k § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu se Nejvyšší správní soud vyslovil například v rozhodnutích ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011 - 47, ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010 - 96, či ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, ve kterých dospěl k závěru, že mezinárodní závazky [zejm. článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášené pod č. 209/1992 Sb.)] neukládají státu všeobecný závazek respektovat volbu osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi; podmínky uplatnění takové povinnosti státu se přitom vykládají velmi přísně. Neudělení mezinárodní ochrany zpravidla neznamená natolik intenzivní zásah do rodinného a soukromého života, aby byl rozporný s mezinárodními závazky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. O povinnosti státu respektovat volbu země společného pobytu osob lze uvažovat v naprosto výjimečných případech, například tehdy, má-li cizinec manželku, která je českou občankou, s níž se mu na území České republiky narodila dcera, přičemž zdravotní stav manželky je závažný a neumožňuje jí starat se o dítě (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014 - 27). Žalobce však takto vypjatou životní situaci netvrdil.

20. S ohledem na výše uvedené neshledal soud žádnou žalobní námitku důvodnou a žalobu proto zamítnul.

V. Náklady řízení

21. Výroky II. a III. o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když úspěšné žalované nevznikly náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti a žalobce nebyl v řízení úspěšný, protože nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 21. srpna 2020

JUDr. Petr Polách,

v.r.

Za správnost vyhotovení:

samosoudce

K. M.